

Ez a gyűjtemény a *Krúdy Gyula Művei* sorozat tizenharmadik kötete, a negyedik elbeszélésválogatás: az író 1916–1925 között írt novelláinak javát tartalmazza. A *Pókhálós palackok* című kötet a pályakezdet tizenöt esztendejét mutatta be, az *Álombeli lovag* azt a három esztendőt (1909–1911), amelyben az író egyéni stílusa kialakult, a *Szerenád* (1912–1915) azokat az éveket, amikor Krúdy a felfedezés örömeivel csiszolja, alakítja tovább az első Szinbád-novellákban megtalált eredeti kifejezési formát. Miért van az, hogy az előző két kötet három illetve négy esztendő termését mutatja be, a jelen válogatás pedig tíz esztendő novellisztikáját öleli fel?

Az első világháború éveiben a népszerűsége tetőpontján álló író gyakran bocsátkozik tematikai ismétlésekbe, stílusa kissé modorossá válik, majd 1918-tól kezdve írásművészetében a *regény* lép elő reprezentatív műfajjá. A *Napraforgó*, *Az útitárs*, a *Pesti nőrabló*, az *Aszszonyságok díja*, az *N. N.*, a *Nagy kópé*, a *Velszi herceg*, a „*Vak Béla*”, az *Őszi versenyek*, az *Ál-Petőfi*, a *Hét bagoly*, az *Aranyidő*, a *Rózsa Sándor* és *Az utolsó gavallér* mellett gyérebben ír és ad közre elbeszéléseket; míg a tízes évek elején évi hetvenöt-nyolcvanot, addig 1918–1925 között csupán évi tizenöt-húszat.

E pályaszakasz első felében a novellákban is kialakul az a szugesztív tárgyiasság, amely a korábbi romantikusabb, szubjektívebb alanyiség helyébe lép, hogy azután ezt a jobbára nosztalgikus múltidéző szemléletet a húszas évek közepén higgadt és rezignált világlátás váltsa fel. Az 1924–25-ben írt újabb Szinbád-sorozat, a *Szinbád megtérése* már az élet alkonyán írt, *Az élet álom* című kötetbe gyűjtött bölcs belenyugvást érzékeltető, realiztikus hangvételű elbeszélések előrejelzése.

Kötetünk Krúdy Gyula 1916–1925-ben írt mintegy százkilencven elbeszélésének javát, *százharmincegy* elbeszélést tartalmaz. Ha te-

kintetbe vesszük, hogy a címváltozatok, az ismétlések és a torzóban maradt írások eleve nem jöhettek számításba, megállapítható, hogy e pályaszakasz valamennyi értékálló novelláját megtalálja itt az olvasó. Az előző életműsorozatban *A madárijesztő szeretője* (Magvető, 1964) című válogatás ölelte fel ugyanazt a tíz évet: hetvenhárom elbeszéléssel. Most tehát ötvennyolc olyan novellát mutatunk be, amely egy-kettő kivételével eddig csupán régi napi-, hetilapok és folyóiratok hasábjain, illetve félévszázados és beszerezhetetlen kötetek lapjain látott napvilágot.

Az elbeszéléseket – sorozatunk eddigi gyakorlatának megfelelően – az első megjelenés sorrendjében adjuk közre. Azt a néhány novellát, amely az író életében csak kötetben jelent meg, az első kötetkiadás esztendejénck elejére helyeztük. Kötetünk végére illesztettük a *Szindbád megtérése* című 1924–1925-ben írt, és kötetben először 1925-ben kiadott ciklust; mégpedig abban a sorrendben, ahogy azt az író publikálta az Athenaeum kiadónál megjelent gyűjteményben. A ciklus elé illesztettük az 1916-ban megjelent *A szentimentális férfiak* című írást, amely ugyan a *Pesti levelek* sorozatában publicisztikaként látott először napvilágot – mégis ide illik, mintegy előszóként.

A szöveget az író életében megjelent utolsó kiadást figyelembe véve közöljük, természetesen a mai helyesírásnak megfelelően és néhány értelemzavaró sajtó-, illetve tollhibát kijavítva.

Valamennyi elbeszélés végén jelöltük az első megjelenés évét; a részletes tájékoztatást igénylő a közelebbi adatokat a már említett, *A madárijesztő szeretője* kötet jegyzeteiben és Gedényi Mihály 1978-ban a Petőfi Irodalmi Múzeum kiadásában megjelent Krúdy-bibliográfiájában találja meg.

B. A.